

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В. СТЕФАНІКА

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Публічні фінанси

Освітня програма Публічне управління та адміністрування

Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування

Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування

інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

кафедра управління та бізнес-адміністрування

Івано-Франківськ – 2019 рік

Робоча програма Публічні фінанси для студентів спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування (освітня програма "Публічне управління та адміністрування") – 12 с.

Розробник:

Жук О.І., к.е.н., доцент кафедри управління та бізнес-адміністрування

Смушак М.В. к.е.н., доцент кафедри управління та бізнес-адміністрування

Томашевська А.В. к.е.н., доцент кафедри управління та бізнес-адміністрування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол № 1 від 27.08.2019 року

Завідувач кафедри управління та бізнес-адміністрування

Жук О.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування	Нормативна	
Модулів – 2	281 Публічне управління та адміністрування (освітня програма "Публічне управління та адміністрування")	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання 1		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		28	8
		Практичні, семінарські	
		24	6
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
38	76		
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: іспит			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30 % та 70 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Публічні фінанси» є: вивчення сукупності фінансових відносин та інструментарію управління публічними фінансами; розширення та поглиблення теоретичних та практичних знань студентів з питань управління публічними фінансами.

Основними цілями вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів фаху щодо:

- основних понять та категорій, що розкривають суть публічних фінансів;
- особливостей розвитку теорії змін, закономірностей розвитку процесів у публічних фінансах;
- теорії та практики управління публічними фінансами;
- формування умінь виділяти проблеми управління публічними фінансами;
- оволодіння прийомами аналізу публічних фінансів;
- придбання практичних навичок використання методик оцінки публічних фінансів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен освоїти **компетентності**:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

ФК.1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

ФК.5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.

ФК.7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

ФК.10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

ФК.11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання:

ПР11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПР16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти публічних фінансів

Тема 1. Публічні фінанси як складова фінансової системи

1. Концептуальні основи дослідження сутності категорії «публічні фінанси»
2. Історичні засади розвитку публічних фінансів
3. Ключові відмінності публічних та приватних фінансів
4. Функціональні особливості публічних фінансів
5. Завдання та заходи щодо зменшення ризиків публічних

Тема 2. Державна фінансова політика та механізм її реалізації

1. Зміст та завдання фінансової політики, складові фінансової політики
2. Типи фінансової політики
3. Напрямки реалізації державної фінансової політики
4. Типи регулювання фінансів

Тема 3. Організаційні основи управління публічними фінансами

1. Система управління публічними фінансами; основні форми, методи та інструменти фінансового впливу
2. Принципи, на яких базується управління державними фінансами
3. Фінансовий апарат та його функції; організаційний
4. Склад фінансової системи

Тема 4. Фінансові ресурси територіальної громади

1. Правове забезпечення управління фінансовими ресурсами територіальних громад.
2. Особливості фінансів об'єднаних територіальних громад

Тема 5. Місцеві фінанси

1. Сутність місцевих фінансів їх необхідність і призначення
2. Складові місцевих фінансів
3. Способи формування місцевих фінансів
4. Міжбюджетні трансферти

Тема 6. Доходи місцевих бюджетів

1. Склад доходів місцевих бюджетів України
2. Формування доходів місцевих бюджетів за рахунок податкових надходжень
3. Неподаткові надходження місцевих бюджетів
4. Доходи від операцій з капіталом
5. Надходження бюджету розвитку місцевих бюджетів
6. Надходження до цільових фондів, утворених місцевими радами.

Тема 7. Видатки місцевих бюджетів

1. Видаткові повноваження органів місцевого самоврядування;
2. Класифікація видатків місцевих бюджетів
3. Видатки місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів
4. Видатки, що здійснюються з районних бюджетів
5. Видатки, що здійснюються з бюджетів місцевого самоврядування
6. Підходи до оцінки ефективності видатків місцевих бюджетів

Змістовий модуль 2. Основні елементи системи публічних фінансів

Тема 8. Система адміністрування податків, зборів, платежів в Україні

1. Сутність та необхідність податкового адміністрування

2. Види податків та функції податків
3. Принципи податкового законодавства
4. Елементи системи оподаткування.

Тема 9. Адміністрування загальнодержавних податків

1. Особливості та порядок адміністрування податку на прибуток підприємств
2. Особливості та порядок адміністрування податку на доходи фізичних осіб
3. Особливості та порядок адміністрування податку на додану вартість та акцизного податку

Тема 10. Адміністрування місцевих податків

1. Особливості та порядок адміністрування податку на майно
2. Особливості та порядок адміністрування єдиного податку
3. Особливості та порядок адміністрування збору за місця для паркування транспортних засобів
4. Особливості та порядок адміністрування туристичного збору

Тема 11. Соціальні позабюджетні фонди

1. Призначення соціального страхування, та його види
2. Система фондів соціального страхування
3. Джерела формування та напрями використання коштів

Тема 12. Державний бюджет України

1. Джерела та методи формування доходів бюджету
2. Соціально-економічну сутність і класифікацію видатків бюджету
3. Форми і методи бюджетного фінансування
4. Функції, права та обов'язки розпорядників бюджетних коштів
5. Кошториси бюджетних установ та їх види

Тема 13. Державний кредит

1. Сутність, державного кредиту та його призначення
  2. Форми внутрішніх державних запозичень
  3. Класифікацію державних позик
  4. Форми зовнішніх державних запозичень
- Джерела погашення державних запозичень.

Тема 14. Публічні фінанси розвинених країн світу

1. Сучасні риси публічних фінансів у країнах з розвинутою економікою
2. Особливості формування державних доходів у зарубіжних країнах
3. Основи оподаткування, особливості фінансування окремих галузей соціальної сфери
4. Зарубіжний досвід управління державним боргом.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти публічних фінансів												
Тема 1. Публічні фінанси як складова фінансової системи		2	1			2		1	-			4
Тема 2. Державна фінансова політика та механізм її реалізації		2	1			2		1	-			4
Тема 3. Організаційні основи управління публічними фінансами		2	2			2		1	1			4
Тема 4. Фінансові ресурси територіальної громади		2	2			2		1	1			4
Тема 5. Місцеві фінанси		2	1			2						6
Тема 6. Доходи місцевих бюджетів		2	1			4						6
Тема 7. Видатки місцевих бюджетів		2	2			4						6
Разом за змістовим модулем 1		14	10			18		4	2			34
Змістовий модуль 2. Основні елементи системи публічних фінансів												
Тема 8. Система адміністрування податків, зборів, платежів в Україні		2	2			2		-	-			6
Тема 9. Адміністрування загальнодержавних податків		2	2			2		1	1			6

Тема 10. Адміністрування місцевих податків		2	2			2		1	1			6
Тема 11. Соціальні позабюджетні фонди		2	2			4		1	1			6
Тема 12. Державний бюджет України		2	2			4		1	1			6
Тема 13. Державний кредит		2	2			4						6
Тема 14. Публічні фінанси розвинених країн світу		2	2			2						6
Разом за змістовим модулем 2		14	14			20		4	4			42
Усього годин	90	28	24	-	-	38	90	8	6	-	-	76

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Публічні фінанси як складова фінансової системи	2
2	Тема 2. Державна фінансова політика та механізм її реалізації	2
3	Тема 3. Організаційні основи управління публічними фінансами	2
4	Тема 4. Фінансові ресурси територіальної громади	2
5	Тема 5. Місцеві фінанси	2
6	Тема 6. Доходи місцевих бюджетів	2
7	Тема 7. Видатки місцевих бюджетів	2
8	Тема 8. Система адміністрування податків, зборів, платежів в Україні	2
9	Тема 9. Адміністрування загальнодержавних податків	2
10	Тема 10. Адміністрування місцевих податків	2
11	Тема 11. Соціальні позабюджетні фонди	2
12	Тема 12. Державний бюджет України	2
13	Тема 13. Державний кредит	2
14	Тема 14. Публічні фінанси розвинених країн світу	2
Разом		28

6. Самостійна робота

Зміст СРС з дисципліни складається з таких видів роботи:

- підготовка до аудиторних занять;
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом;
- написання індивідуальної роботи;
- підготовка до усіх видів контролю.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Публічні фінанси як складова фінансової системи	2
2	Тема 2. Державна фінансова політика та механізм її реалізації	2
3	Тема 3. Організаційні основи управління публічними фінансами	2
4	Тема 4. Фінансові ресурси територіальної громади	2
5	Тема 5. Місцеві фінанси	2
6	Тема 6. Доходи місцевих бюджетів	4
7	Тема 7. Видатки місцевих бюджетів	4
8	Тема 8. Система адміністрування податків, зборів, платежів в Україні	2
9	Тема 9. Адміністрування загальнодержавних податків	2
10	Тема 10. Адміністрування місцевих податків	2
11	Тема 11. Соціальні позабюджетні фонди	4
12	Тема 12. Державний бюджет України	4
13	Тема 13. Державний кредит	4
14	Тема 14. Публічні фінанси розвинених країн світу	2
Разом		60

7. Індивідуальні завдання

Для закріплення теоретичних знань і практичних навичок з дисципліни студентам пропонується виконати контрольну роботу згідно з індивідуальним планом роботи.

Викладач перевіряє та оцінює завдання. Результатами оцінки завдання можуть бути:

- «зараховано» (робота не потребує захисту у випадку якісного її виконання);
- «доопрацювати або захистити» (в роботі є помилки або суперечні питання, які можуть бути виправлені письмово або захищені усно);
- «повертається студенту» (у випадку коли робота виконана невірно або не відповідає завданню вона повертається студенту для повторного її виконання).

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни застосовуються такі методи навчання студентів:

- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення студентами інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;

- репродуктивний: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;

- проблемного виконання: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого;

- частково-пошуковий.(евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом;

- дослідницький: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

Під час вивчення дисципліни застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

9. Методи контролю

Поточний контроль передбачає:

- Тести
- Контрольні запитання
- Кейси
- Завдання для індивідуальної роботи
- Завдання для самостійної роботи

Підсумковий контроль передбачає: іспит.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

1. Буряченко А. Є. Фінансовий потенціал регіонального розвитку: монографія / А. Є. Буряченко. – К.:КНЕУ, 2013. – 342 с.
2. Бюджетна система: підруч. / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 624 с.
3. Бюджетна система [Текст] : Підруч. / В. М. Федосова, С. І. Юрія.– К. : Центр учбової літератури, Тернопіль : Економ.думка, 2012.–343 с.
4. Бюджетна система: навч. посібник / Н. І. Климаш, К. В. Багацуйка, І. В. Демяненко; за ред. Говорушко Т. А. – Львів : Магнолія-2006, 2014.– 296 с.
5. Бюджетна система: підручник / [А. Є. Буряченко, Л. П. Гладченко, С. Я. Кондратюк та ін.]; за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К. : Центр учбової літератури; Тернопіль: Економічна думка, 2012. – 871 с.
6. Волохова І. С. Місцеві фінанси та перспективи поглиблення фінансової децентралізації в Україні [Текст] : монографія / І. С. Волохова ; Одес. нац. екон. ун-т. – Одеса : Атлант, 2014. – 462 с.
7. Говорушко Т. А. Бюджетна система. Навч. посіб. / Т. А. Говорушко. –Львів : Магнолія-2006, 2018. – 296 с.
8. Державні фінанси [Текст] : підручник / І. Г. Ткачук. – Івано- Франківськ : ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника», 2015. – 510 с.
9. Карлін М. І. Управління державними фінансами : навч. посіб. / М. І. Карлін, О. В. Борисюк. – Луцьк : Друк ПП Іванюк В. П., 2013. – 273 с.
10. Місцеві фінанси: навч. посіб. / Л. Т. Гораль [та ін.] ; Івано-Франків. нац. техн. ун-т нафти і газу. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 255 с.
11. Місцеві фінанси: підручник / [О. Б. Жихор та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. О. Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О. П. Кириленко ; Ун-т банк. справи Нац. банку України (м. Київ). – Київ : УБС НБУ, 2015. – 579 с.
12. Місцеві фінанси: підруч./ за ред. д.е.н., проф. О. П. Кириленко. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2015. – 448 с.
13. Удосконалення управління державними фінансами та реформування податкової системи України : монографія / За ред. Т. І. Єфименко. – К. : ДННУ «Акад. фін. управління», 2015. – 446 с.
14. Фінансова система України: реалії та перспективи розвитку : монографія / за ред. М. П. Хохлова, О. В. Насібової. – Харків : ХІФ КНТЕУ, 2017. – 250 с.
15. Шубіна С. В. Фінансовий аналіз. Практикум : навч. посіб. / С. В. Шубіна. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 296 с.
16. Шушкова Ю. В. Фінансова системи України: особливості функціонування, сучасний стан та перспективи розбудови : монографія / Ю. Шушкова. – Львів : Ліга-Прес, 2014. – 174 с.
17. Фінанси держави: навч. посіб. для студентів ден. та заоч. форм навчання напряму підгот. 6.030508 «Фінанси і кредит» / Т. Я. Андрейків, М. В. Сороківська. – Львів : Львів. комерц. академ., 2016. – 252 с.
18. Національний інститут стратегічних досліджень. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>.
19. Офіційний сайт Президента України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>.

20. Офіційний сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

21. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.budget.rada.gov.ua/>.

22. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ssmc.gov.ua>.

23. Офіційний сайт Державної служби статистики України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

24. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>.

25. Офіційний сайт Національного Банку України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

26. Офіційний портал Кабінету Міністрів України – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.

27. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>.

28. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

29. Офіційний сайт Віртуального університету Міністерства фінансів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu.minfin.gov.ua/Pages/Default.aspx>.

30. Офіційний сайт Академії фінансового управління Міністерства фінансів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ndfi.minfin.gov.ua/>.

31. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.

32. Офіційний сайт Державної фіскальної служби. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/>.

33. Офіційний сайт Світового банку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>.

Офіційний сайт Статистики Євростату. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat/>.

11. Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
3. Ліга Бізнес Інформ. URL: www.liga.net/
4. Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>
5. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua/>
6. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>